

BAJMC (NEP) Sem.-3 Examination

VAC-BAJMC-237

IKS

Time : 1-00 Hour]

November-2025

[Max. Marks : 25

Note : All 3 questions are compulsory.
Question 1 and 2 carry 10 marks and Question 3 carry 5 marks.

1) ભારતીય જ્ઞાન વ્યવસ્થાની સંકલ્પના સમજાવો અને તેના કેટલાક અનન્ય પાસાને સવિસ્તાર સમજાવો.

OR

1) ભારતીય જ્ઞાન વ્યવસ્થા અંતર્ગત પાંડુલિપિઓની સાચવણીની પ્રક્રિયા સમજાવો. ભારતમાં આ પ્રકારની વ્યવસ્થા ક્યાં ક્યાં છે તે સવિસ્તાર સમજાવો.

2) વિવિધ પ્રકારના યોગ આસનની મુદ્રાઓ સમજાવો તથા પ્રાણાયામ પદ્ધતિઓને સવિસ્તાર સમજાવો.

OR

2) (A) વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીમાં ભારતીય જ્ઞાન વ્યવસ્થાનું પ્રદાન સમજાવો.

(B) ભારતીય વહીવટ વ્યવસ્થાની સંકલ્પના સમજાવો.

3) નીચે પૈકી કોઈપણ પંચના જવાબ લખો.

1. સરસ્વતી મહલ ગ્રંથાલય ક્યાં આવેલું છે?

i. થાનજાવુર, તામિલનાડુ

ii. પુણે, મહારાષ્ટ્ર

iii. પટના, બિહાર

iv. નવી દિલ્હી

2. યોગ અને ધ્યાનનો હેતુ શું છે?

i. શારીરિક, માનસિક અને આધ્યાત્મિક સુખાકારી

ii. ફક્ત શારીરિક સુખાકારી

iii. ફક્ત આધ્યાત્મિક સુખાકારી

iv. કોઈપણ નહીં

3. કયો રસ પ્રેમ અને સૌંદર્યને દર્શાવે છે ?

i. હાસ્ય

ii. શૃંગાર

iii. વીર

iv. કરુણ

4. દેવનાગરી લિપિ કઈ ભાષા માટે મુખ્યત્વે વપરાય છે?

i. તમિલ અને તેલુગુ

ii. બંગાળી અને મલયાલમ

iii. હિન્દી અને મરાઠી

iv. કન્નડ અને ગુજરાતી

5. પાણિનિનું 'અષ્ટાધ્યાયી' કયા ક્ષેત્ર માટે પાયાનો પાઠ છે?

i. ગણિત

ii. ખગોળશાસ્ત્ર

iii. દવા

iv. ભાષા

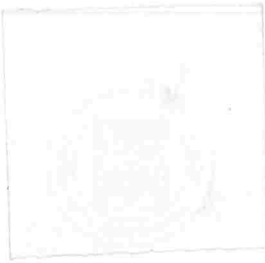
6. 'મેન્યુસ્ક્રિપ્ટોલોજી' .....નામે પણ ઓળખાય છે.

i. કોડીકોલોજી

ii. એપીગ્રાફી

iii. ફિલોલોજી

iv. આઇકોનોગ્રાફી

N 869.2
Course : BAJMC (Hons) NEP 20
Semester : 3

Paper 7: Indian Knowledge System (VAC-BAJMC237)

Marks : 25

Date :

Time :

Note : All 3 questions are compulsory.
Question 1 and 2 carry 10 marks and Question 3 carry 5 marks.

---

1. Explain the concept of the Indian Knowledge System and discuss in detail the unique aspects of the Indian Knowledge System. (10 Marks)
OR
1. Explain the preservation of manuscripts in the Indian Knowledge System and discuss in detail where the famous repositories of manuscripts are located. (10 Marks)

2. Explain the various yoga postures (asanas) and discuss in detail the practice of pranayama. (10 Marks)
OR
2. (A) Discuss the contribution of the Indian Knowledge System to science and technology. (5 Marks)
2. (B) Explain the concept of Indic Administration. (5 Marks)

3. Answer any 5 (5 Marks)
  - 1) Where is the Saraswati Mahal Library located?
(A) Thanjavur, Tamil Nadu
(B) Pune, Maharashtra
(C) Patna, Bihar
(D) New Delhi
  - 2) What is the purpose of practices such as yoga and meditation?
(A) Physical, mental, and spiritual well-being
(B) Only physical well-being
(C) Only spiritual well-being
(D) None
  - 3) Which rasa (emotion) expresses love and beauty?
(A) Humor (Hasya)
(B) Romance (Shringara)
(C) Heroism (Veera)
(D) Compassion (Karuna)
  - 4) The Devanagari script is mainly used for which languages?
(a) Tamil and Telugu
(b) Bengali and Malayalam
(c) Hindi and Marathi
(d) Kannada and Gujarati
  - 5) Panini Ashtadhyayi is a foundational text in which field?
(a) Mathematics
(b) Astronomy
(c) Medicine
(d) Linguistics
  - 6) Manuscriptology is also known as _____.
(a) Codicology
(b) Epigraphy
(c) Philology
(d) Iconography

~ X ~